

Østfold fylkeskommune

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

KOMM. OG REG. DEP
16 FEB 2006 05/3280 - 286
Ark. 661.0
Avd. KO / KØ / HER

Vår ref.: 2005/5148 - 3664/2006

Deres ref.: 05/3280-2 NIN Dato: 15.02.2006

NOU 2005: 18, melding om vedtak, Østfold fylkeskommune

Vi sender med dette vedtak fra fylkesutvalget, sak 21/2006, NOU 2005:18 – høringsuttalelse.

Med hilsen

Solveig Dannevig

Solveig Dannevig
fylkesøkonomisjef

Fylkesrådmannen

Postadresse: Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Kontoradresse: Oscar Pedersensvei 39, Sarpsborg
Telefon: 69 11 70 00, Telefaks: 69 11 70 70

E-post: sentralpost@ostfold-f.kommune.no
Internett:
Org.nr.:

Saksnr.: 2005/5148

Sak A nr. 21/2006 – Forslag til nytt inntektssystem NOU 2005:18 – høringsuttalelse

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Østfold fylkeskommune slutter seg til forslagene fra Borge-utvalget med følgende presiseringer/forslag til endringer:

- Innføringen av nytt inntektssystem bør utsettes til 1.1.2010 når de nye regionene skal tre i kraft.
- Østfold fylkeskommune slutter seg til utvalgets forslag til nye kostnadsnøkler for fylkeskommuner, og anbefaler at det i tillegg legges inn et kriterie for sosioøkonomiske forhold som kostnadsnøkkelen i dag ikke fanger opp.
- Dagens ordning med inntektsutjevning opprettholdes.
- Nåværende ordning med oppdaterte befolkningstall opprettholdes både for utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen.
- Skjønnstilskuddet endres slik utvalget har foreslått til et distriktpolitisk tilskudd, bortsett fra å benytte midlene til å finansiere den nye overgangsordningen, jf punkt 9.
- Et nytt inntektsgarantitilskudd anbefales ikke, dagens overgangsordning opprettholdes.

Fylkesutvalgets behandling:

Representanten Ingrid Willoch (H) framsatte følgende forslag til høringsuttalelse:

Det overordnede hensyn inntektssystemet skal ivareta, er at innbyggerne skal ha et rettferdig og likeverdig velferdstilbud uavhengig av hvor i landet de bor og om kommunen har mange eller få innbyggere. Derfor bør inntektssystemet i all hovedsak bygge på antall innbyggere innen de ulike aldersgrupper og hva disse gruppene statistisk sett har av behov for kommunale tjenester. Det bør være en sterkere vektlegging av tilskudd basert på antall innbyggere i forskjellige kategorier (alder knyttet til behov for barnehage, skoler, sykehjem, fritids- og kulturtilbud, osv.). Begrunnelsen ligger i tankegang rundt likhet og rettferdighet. Areal bør bare ha betydning der det faktisk påvirker utgiftsbehovet.

Kommuner som er i vekst har flere innbyggere enn før. De skal ha kommunale tjenester og har krav på service. Det medfører økte driftsutgifter og større investeringsbehov. Ut ifra resonnetet om at alle innbyggere skal ha krav på likeverdige tilbud, bør overføringene komme der innbyggerne bor og ikke der de bodde. Det bør derfor brukes mest mulig oppdatert tall for kommuner med tilflytning.

Kommuner med fraflytning av en viss størrelse, bør kunne bruke den tidligere ordningen fordi den gir litt mer omstillingstid. Mens kommuner med vekst må få bruke oppdaterte lister, dvs. få kompensasjon umiddelbart, kan de med nedgang få en "nådetid" ut det aktuelle året siden det er vanskelig å redusere/nedlegge etter hvert som fraflytting skjer. Et budsjett gjelder hele året. Det blir ikke nødvendigvis greit å slå sammen klasser og lignende midt under skoleåret.

Basistilskuddet til kommunen bør bare dekke de alle nødvendige grunnutgifter, gjerne slike som følger av kommunelovens krav; f.eks. det å ha et kommunestyre, rådmann (med administrasjon) o.l. Det skal ikke være en belønning for å være liten og dermed bremse eller hindre sammenslåinger og mer rasjonell kommunestruktur.

Det bør skje en kraftig nedbygging av ordninger som gjør det lønnsomt å bevare kommuner med under 3000 innbyggere.

Bosetnings-/distriktpolitikken bør skilles ut av inntektssystemet. Dette vil gjøre systemet mer rettferdig og enklere å forstå. Storbytillegg for å dekke spesielle forpliktelser, som senter for kultur, eller tilflytning av folk med tunge sosiale problemer o.l. kan eventuelt også behandles særskilt.

Det bør kompenseres for utgifter knyttet til spredt bosetning og dyrere struktur. Spørsmålet er hvor mye. Det bør beregnes nøye hvor store de reelle og helt nødvendige merutgifter skal antas å være.

Med moderat vektlegging bør det tas hensyn til sosioøkonomiske forhold. Det bør imidlertid ikke bli "lønnsomt" for kommunene å ha mange innbyggere med sosiale problemer og det bør absolutt ikke være lønnsomt å definere folk som problemer, for eksempel "med rusproblemer, fattige og uføre". Dels fordi det kan være et element av skjønn i kategoriseringen, og dels fordi vi ønsker å få folk ut av slike livssituasjoner der det er mulig. Det er heller ikke gitt at folk er hjelpetrequende fordi de er skilt eller separert.

Generelt bør det være minst mulig øremerkede tilskudd. Det kommunale selvstyret innebærer at ting kan gjøres ulikt for å gi likeverdige tilbud. Samtidig er det et dilemma at Stortinget/Regjeringen skaper forventninger som det ikke følger penger med. Det følger en tradisjon med utspillpolitikk der det stadig fremmes nye reformer og utviding av velferdstilbudet mens det blir for lite fokus på å gjennomføre og sikre det som allerede er vedtatt.

Det er prinsipielt riktig at kommunen får beholde i alle fall deler av selskapsskatten fordi det oppmuntrer til aktiv og bedriftsvennlig næringspolitikk. Men noe fordeling kan forsvares fordi selskapenes inntjening kan ha skjedd også i andre kommuner enn der de er registrert. En forutsetning for at det skal være hensiktsmessig å beholde selskapsskatten, er at den ikke medfører reduksjon i andre tilskudd til kommunen.

Hjemfalls- og konsesjonskraftinntekter bør regnes med i inntektene før utjamning fordi de er knyttet til kommunens geografiske forhold. Andre inntekter som er knyttet til god/dårlig forvaltning som overskudd eller utbytte i selskap bør ikke være med.

Forpliktende konsultasjoner, dvs. bindene avtaler mellom staten og KS er et konstitusjonelt problem fordi det bygger opp til to parallelle styringssystemer hvor Stortinget blir sideordnet KS. Legger vi til at KS har et betydelig demokratisk underskudd med skjev indirekte valgordning og bare har ett landsmøte i løpet av den fireårige valgperioden, blir dette demokratisk betenkelig. Statlige reformer bør finansieres med økning i rammetilskudd slik at gjennomføringen kan tilpasses den lokale situasjonen og de lokale behov. KS kan ikke forplikte kommunen og skal heller ikke gjøre det.

Det bør ikke innføres endringer for fylkesnivået før den regionale reformen iverksettes fra 01.01.2010.

Votering:

Forslaget fra Ingrid Willoch fikk 1 stemme og falt (H).
Fylkesrådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalgets vedtak lyder således:

Østfold fylkeskommune slutter seg til forslagene fra Borge-utvalget med følgende presiseringer/forslag til endringer:

- Innføringen av nytt inntektssystem bør utsettes til 1.1.2010 når de nye regionene skal tre i kraft.

- Østfold fylkeskommune slutter seg til utvalgets forslag til nye kostnadsnøkler for fylkeskommuner, og anbefaler at det i tillegg legges inn et kriterie for sosioøkonomiske forhold som kostnadsnøkkelen i dag ikke fanger opp.
- Dagens ordning med inntektsutjevning opprettholdes.
- Nåværende ordning med oppdaterte befolkningstall opprettholdes både for utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen.
- Skjønnstilskuddet endres slik utvalget har foreslått til et distriktpolitisk tilskudd, bortsett fra å benytte midlene til å finansiere den nye overgangsordningen, jf punkt 9.
- Et nytt inntektsgarantitilskudd anbefales ikke, dagens overgangsordning opprettholdes.